

מחר

מיטב המאמרים הווראטים והסיפורים
ב'לקראת שבת מלכתא'
אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר
שישלח מחר יום ה'

הדף היומי בבלי: מסכת בבא קמא דף ע"ח
הדף היומי בהלכה: סימן קנ"ג סעיף ח' 'וכיון' עד סעיף י'
המוסר היומי: שמייה"ל חלק ב' פרק כ"ט עד 'ועל הטענה'

לוח
לימוד
יומי

סדר הכנה המסע המרכזי

ענייני היום

הצורך בהתמודדות עם חברה חדשה, בנייה מחודשת של המעמד, אפשרות של ירידה במעמד מצד מי שהיה מהמצוינים ביותר בישיבה קטנה, ובבוא לישיבה גדולה עלול למצוא את עצמו הרחק מהמקום הראשון אליו הורגל עד כה. המסע המרכזי של ראש ישיבת סלבודקא הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א

ראש הישיבה הזכיר את דברי הגמרא על המחלוקת בן רבי ואנטונינוס בשאלה ממתי מגיע היצר הרע לאדם, האם משעת יצירתו או משעת לידתו, ואנטונינוס הוכיח לרבינו הקדוש שהיצר הרע מגיע בשעת לידתו כי אם היה קודם, היה מבעט ויוצא לפני זמנו.

"לכאורה יש לתהות, יש לו לצאת לפני זמנו? וכי בחוץ מחכה לו משהו יותר טוב? מה חסר לו בפנים שהוא רוצה לצאת החוצה? אלא אומר רבי אברהם גרודזינסקי הי"ד, שלכל אדם יש יצר הרע מיוחד של 'חירות'. כל אדם רוצה להיות עצמאי, להיות בן חורין, להחליט לעצמו ולא לקבל תכתיבים מאחרים. אבל צריך לזכור שזה יצר הרע. צריך לדעת שזה הרס וחורבן עצום לאדם שאינו יודע לקבל מרות מהוריו, מהר"מ, מהמשגיח או מראש הישיבה.

בהמשך דיבר ראש הישיבה על עניין השאיפות, והדריך את הבחורים לשכח מכל מעשיהם בעבר בציינו כי הישיבה הגדולה היא עולם חדש לחלוטין שאינו תלוי בכלל בשאלה מי היה תלמיד טוב בישיבה קטנה וכו': "תשכחו מהעבר שלכם, בואו לישיבה גדולה עם כל השאיפות הגדולות ביותר ורק כך תצליחו בס"ד להיות גדולים בישראל".

במהלך הכנס הגדול הוקרא שוב מכתבו של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שליט"א מהשנה שעברה. "כבוד בני הישיבות הקדושים המתאספים לכינוס הכנה לקראת עלייתם ללמוד בישיבה גדולה, ע"י ארגון דרשו, ה' עליהם יחיו. כתבו התוס' בכתובות (ס"ג) דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול, ואתם שאתם זוכים לעלות ללמוד בישיבה גדולה אשריכם ואשרי חלקכם.

רק שכל אחד צריך לדעת שנברא לשמש את קונו לפי הכוחות שלו, ובוודאי שלא לכל אחד יש את אותו הכח כמו לחברו, ואם לא יסתכל על השני יהיה מאושר ויוכל לעלות ולהיות ת"ח וירא שמים. ונזכה שכל אחד יזכה להחזיר תורה ויר"ש בלב, ויזכה לעלות בתפארת לישראל".

משא הדרכה מרכזי נשא ראש ישיבת סלבודקא הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א, אשר ריתק את המשתתפים הצעירים שעה ארוכה בדברי הדרכה מפורטים ונמרצים, בהקיפו מגוון רחב מהקשיים הניצבים בפני בחור העולה מישיבה קטנה לישיבה גדולה.

בדבריו הנרגשים הביא ראש הישיבה רעיון עמוק משמו של רבי אברהם גרודזינסקי, המשגיח האחרון בישיבת סלבודקא לפני השואה הנוראה.

• בשנת שצ"ג, נתעלה לשמי רום הרה"ק רבי נתן נטע (ב"ר שלמה) שפירא זצוק"ל, בעל ה'מגלה עמוקות'.

ה'מגלה עמוקות' נודע כקדוש נשגב ונורא, ואמרו עליו שהיה זוכה לגילוי אליהו בקביעות, והיה מדבר עמו פנים אל פנים. בספרו על התורה הוא מבסס את פירושו על סודות טמירים ונעלמים, והיה גם גאון עצום בתורה הנגלה, הרביץ תורה לעדרים וידע את כל הש"ס וספרי מפרשיו בעל פה כפי שהעידו תלמידיו הרבים. היה חתנו של העשיר הרבני רבי משה יעקובוביץ יקלעס, אשר דאג לכל מחסורו והעניק לו כספים רבים כל ימיו, עד שהיה ה'מגלה עמוקות' מחזיק קופות של צדקה ותורם תשמישי קדושה לבית הכנסת בעין יפה, כשאת כל עבודתו הציבורית כדרשו, ראש ישיבה וכמורה דרך לרבים עשה שלא על מנת לקבל פרס. בין תלמידיו הגדולים היה גם רבינו שבתי כהן, הש"ך, זיע"א.

• בשנת תקפ"ט נתעלה לשמי ערבות הגאון רבי מרדכי (ב"ר אברהם) בנט זצ"ל, המכונה 'מהר"ם בנט'.

מבנה שיוחד לבית הכנסת עד לזמן מסוים - האם חלה עליו קדושה?

אם ייחדו מבנה לבית הכנסת עד לזמן מסוים, לא חלה עליו קדושה, ומותר לאכול ולשתות בו. אולם, במשך הזמן בו הוא משמש כבית כנסת אין לנהוג בו קלות ראש גמורה, כגון שיחה בטלה. ומקום המושכר לבית הכנסת באופן קבוע, אף שחווה השכירות מוגבל ויש צורך לחדשו מדי תקופה, ורשות ביד בעל הבית להוציאם - יש לנהוג בו קדושה כבית הכנסת קבוע. [ס"ק נא; ביאורים ומוספים דרשו, 67-69; וראה שעה"צ לעיל קנא, כ]

לאילו מטרות ניתן להשתמש בבנין שימש כבית כנסת?

בנין בית הכנסת שנמכר או חרב, אסור להשתמש בו, או במקום שבו עמד, לדברים שישי בהם גנאי ניכר וקבוע, כגון מקנה. ואם הרסו את מבנה בית הכנסת והקימו מבנה אחר, מותר להשתמש בו לכל מטרה שהיא; וכל שכן שמוותר להקים במקום בנין מגורים או משרדים - על אף שחלק מחדריו ישמשו כבית הכסא - שהרי עיקר המבנה אינו משמש לדבר גנאי. [סעיף ט, ס"ק נה; ביאורים ומוספים דרשו, 71; וראה ס"ק נח, וביה"ל ד"ה ואם]

מה הם שני התנאים להחלת הקדושה על חפצי קדושה?

כפי שלמדנו אתמול: "הזמנה לאו מלתא היא", כלומר, הקדשת חפץ כלשהו עבור דבר מצוה או קדושה, אין בה כדי להחשיבו לחפץ של מצוה וקדושה. ברם, ה'הזמנה' יחד עם השימוש בחפץ מקדשים אותו, ולפיכך, אם בנו בית הכנסת מכספי חולין, או שהקדישו בנין בנוי לבית הכנסת - אינו קדוש עד שיתפללו בו פעם אחת. ובדומה לכך, אם ייחדו נרתיק לתפילין, אינו קדוש עד שיכניסו לתוכו את התפילין. [סעיף ח וס"ק נא]

אתמול למדנו

- מכירת קרקע שהיתה בה הונאה במחיר - המכירה קיימת ואין צורך להשיב את ההפרש שבין הסכום ששולם לבין המחיר בשוק, למעט אם ההפרש הוא חמישים אחוז ויותר.
- אם אדם הקדיש לבית הכנסת דבר הנושא רווחים על ידי שכירות וכדומה, והתנה שהקרן תהיה קיימת לעולם, רשאים גבאי בית הכנסת למוכרו ולרכוש בתמורתו דבר אחר הנושא רווחים.
- אם הקדיש אדם בנין עבור בית הכנסת, לא חלה עליו קדושת בית הכנסת עד שישתמשו בו, אולם המקדיש חייב לקיים את דבריו, כיון שהאמירה שיקיים דבר מצוה נחשבת כנדר.

מחר נלמד

- האם מותר למכור ספר תורה פרטי?
- האם מותר לתת ספר תורה במתנה?
- האם מותר למכור תפילין על מנת לרכוש תפילין מהודרות יותר?